

JORNADA

Art contemporani i salut mental

Coordinació a cura de
Roser Sanjuan

Organització
**Programa d'Arts Visuals - Oficina de Difusió Artística (ODA) -
Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona**

Destinatari:

- Professionals interessats en la programació de projectes que vinculin art contemporani i salut mental, especialment professionals del sector cultural.
- Tècnics responsables de programes d'arts visuals municipals de la demarcació de Barcelona.

Data i horari:

- Dimecres 21 de maig de 2025 · De 09.30 a 15 h

Hores lectives:

- 5 h

Lloc:

- CERC · Pati Manning, Auditori · Carrer de Montalegre, 7 · 08001 Barcelona

Inscripció:

- Gratuïta. Places limitades.

Presentació:

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix la salut com un terme ampli que fa referència a un estat complet de benestar físic, mental i social. Els projectes culturals, especialment els artístics, poden jugar un paper molt actiu pel que fa a dos d'aquests aspectes, el benestar mental i el social, ja que poden contribuir a la salut i al benestar

de les persones afectades per malalties mentals, d'una banda, i a l'educació del conjunt de la població sobre aquesta problemàtica, de l'altra.

La participació en processos artístics, especialment els col·laboratius o comunitaris, desperta sensacions de gaudi i alliberament entre les persones afectades per malalties mentals, ja que contribueix a la noció d'autoconcepte i al sentit de pertinença, aconsegueix suavitzar les percepcions i vivències més doloroses, possibilita un espai per a la creació de vincles al voltant d'experiències comunes similars, i dissol l'angoixa que suposa la individualització del malestar.

Amb el binomi cultura-salut s'enforteix la idea de la salut comunitària: el benestar no es defineix a partir de l'accés als serveis sanitaris bàsics, sinó sobretot a partir de les condicions de vida habituals de les persones amb trastorns de salut mental i de com es relacionen en els seus àmbits de referència.

Aquesta jornada vol mostrar diferents models i exemples de treball en salut mental a través de la creació contemporània, i també vol oferir un espai de reflexió i debat sobre aquests projectes i sobre l'interès d'incorporar-los en programacions culturals.

Objectiu general i objectius específics:

- Oferir continguts i eines útils per a la programació professional d'art contemporani, a càrrec de professionals especialistes de referència, sobre treball en salut mental a través de la creació contemporània.
  - Informar sobre aspectes bàsics de la salut mental i sobre els beneficis que pot aportar-hi la cultura.
  - Mostrar que les programacions culturals, especialment les artístiques, poden exercir un paper important per fer conèixer al conjunt de la població els trastorns de salut mental i per contribuir a desestigmatitzar-los.
  - Presentar bones pràctiques on l'art comunitari o col·laboratiu esdevé una eina per generar vincles socials i espais de co-creació i aprenentatge mutu en l'àmbit de la salut mental que contribueixen a la salut i el benestar.

Continguts:

- Què és la salut mental
- Agents de salut comunitària
- Grups de suport mutu
- Treball transversal multidisciplinari
- Bones pràctiques de projectes artístics comunitaris o col·laboratius sobre cultura i salut mental
- Com generar espais participatius i inclusius
- Com iniciar un projecte d'art i salut mental
- Possibles vies de finançament

- Avaluació

Metodologia:

- Sessions expositives, a càrrec de professionals especialistes.
- Espais per a l'intercanvi, la reflexió i el debat, a càrrec de professionals especialistes.

Organització:

Programa d'Arts Visuals de l'Oficina de Difusió Artística (ODA) de la Diputació de Barcelona

http://www.diba.cat/web/oda/arts_visuals

Programa:

09.30 – 09.45 h

Presentació de la jornada

09:45 – 10:45 h

Conferència: “**Aproximació crítica a la salut mental des de models no hegemònics**”, a càrrec d’**Anna Palou**, psiquiatra, i **Helena Herranz**, psicòloga, dues de les sòcies fundadores de l’Espai Escletxa d’Amposta, un espai terapèutic que vol esdevenir un entorn de seguretat per a l’expressió lliure, garant les cures i el benestar del grup.

10.45 – 11.45 h

Taula rodona: “**Creació i salut mental. Bones pràctiques**”:

- **Montserrat Verdú**, metgessa de família i comunitària, directora del CAP Poblenou, i **Beatriz Regueiro**, La Escocesa.
- **Fina Alert**, fundadora de l’Associació Susoespai Creació i Salut Mental.

Moderació: **Roser Sanjuan**, responsable de Programes públics del Centre d’Art La Panera de Lleida.

11.45 – 12.15 h

Pausa

12.15 – 13.15 h

Conferència: “**Una conferencia majara**”, a càrrec d’**Ana Campillos**, mediadora audiovisual *freelance*, codirectora de projectes a Nada Colectivo de Madrid.

13.15 – 14.15 h

Taula rodona: “**Creació i salut mental. Bones pràctiques**”:

- **Angelica Tognetti**, comissària de la mostra “Poètiques de la Follia”.
- **Beatriz Liebe** i **Martina Cumova**, coordinadores de L’Altre Festival d’Arts Escèniques i Salut Mental de Barcelona.
- **Guillem d’Efak**, cap d’Acció Comunitària, Programes Públics i Comunicació del Museu Nacional d’Art de Catalunya (MNAC), especialista en Arts & Health.

Moderació: **Roser Sanjuan**, responsable de Programes públics del Centre d’Art La Panera de Lleida.

14.15 – 15 h

Conferència: “**Com comencem a treballar l’art contemporani i la salut mental des dels nostres equipaments?**”, a càrrec de **Roser Sanjuan**, responsable de Programes públics del Centre d’Art La Panera de Lleida.

15 h

Fi de la jornada.

Roser Sanjuan Plana (Montblanc, 1978)

Programes Públics i Direcció del Centre d’Art la Panera (Lleida). Especialitzada en projectes artístics col·laboratius que impliquin una transferència de sabers entre creació, inclusió, salut o noves tecnologies, convençuda que la mediació artística, ha de ser política per canviar imaginaris i millorar el present.

He comissariat exposicions i escrit diversos textos sobre educació i mediació per articles acadèmics. Imparteixo classes com a col·laboradora externa en màsters i graus d’estudis superiors de diverses universitats. He estat finalista i premiada en convocatòries públiques i privades que impulsen projectes artístics col·laboratius, com el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, la Fundació la Caixa, el Banc Sabadell, la Fundación Daniel y Nina Carasso o el CAC de Palma de Mallorca, entre altres. Així mateix, vaig ser premiada als Premis ACCA del 2020 pel projecte de Radiació +++ i aquest any he estat novament nominada pel projecte MORTALS (ACCA 2024). Actualment coordino el projecte Eixart. Art i Salut, on hi col·laboren quatre centres d’art territorials amb quatre centres d’atenció primària.